

Qualia nomina a christianis rejicienda.

LXI. Quare reprehendendi sunt, qui gentilium nomina, et eorum præcipue qui omnium sceleratissimi fuerunt tam diligenter consecantur, et pueris imponunt: cum ex eo intelligi possit, quanti christianæ pietatis studium faciendum existiment, qui impiorum hominum memoria tantopere delectari videntur, ut velint fidelium aures hujusmodi profanis nominibus undique circumsonare.

Totus de baptismo tractatus recapitulatio.

LXII. Hæc de baptismi sacramento, si a pastoribus explanata fuerint, nihil eorum fere prætermisum esse videbitur, quæ ad hanc cognitionem maxime pertinere existimanda sunt. Demonstratum est enim, quid ipsum baptismi nomen significet; quæ sit ejus natura et substantia; tum ex quibus partibus constet. Dictum est a quo institutus fuerit; qui ministri ad conficiendum sacramentum necessarij sint, quosque tanquam pædagogos ad sustentandam baptizati imbecillitatem adhibere oporteat. Traditum est etiam quibus, et quemadmodum animo affectis baptismus administrari debeat; quæ sit ejus virtus, et efficientia; postremo qui ritus et cæremoniæ servantur, quantum proposita ratio postulabat, satis copiose explicatum est. Quæ omnia ob eam præcipue causam docenda esse pastores meminerint, ut fideles in hac cura et cogitatione perpetuo versentur: ut in iis, quæ adeo sancte et religiose sponderunt cum baptismo initiati sunt, fidem servant atque eam vitam instituant quæ sanctissimæ christianis nominis professioni respondeat.

DE CONFIRMATIONIS SACRAMENTO.

*Confirmationis sacramentum explicandis
tempus et necessitas.*

I. Si in sacramento confirmationis explicando pastorum diligentia requirenda unquam fuit, nunc certe opus est illud quam maxime illustrare, cum in sancta Dei ecclesia hoc sacramentum a multis omnino prætermittatur: paucissimi verosint, qui divinæ gratiæ fructum quem deberent, ex eo capere studeant. Quare fideles ita de hujus sacramenti natura, vi dignitate tum in die Pentecostes, quo præcipue die administrari solet: tum aliis etiam diebus cum id pastores commode fieri posse judicaverint, docendi erunt, ut intelligant, non solum negligendum non esse, sed summa cum pietate et religione suscipiendum: ne ipsorum culpa, maximoque malo veniat, ut frustra in eos divinum hoc beneficium collatum esse videatur.

Hoc sacramentum, cur Confirmatio nuncupetur.

II. Sed ut a nomine initium sumatur: Confirmationem ab Ecclesia (a) hoc sacramentum idcirco vocari docendum est, quoniam qui baptizatus est, cum ab episcopo sacro chrismate ungitur, additis solemnibus illis verbis: Signo te signo crucis et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, nisi aliud sacramenti efficientiam impediatur novæ virtutis robore firmior, atque adeo perfectus Christi miles esse incipit.

Confirmatio est sacramentum.

III. In confirmatione autem, veram et propriam

(a) Conc. Aur. c. 5. Item Florent.

sacramenti rationem catholica Ecclesia semper agnovit : quod et Melchias pontifex (a) et plures etiam alii sanctissimi et vetustissimi pontifices aperte declarant. Ac sanctus Clemens (b) ejus veritatis doctrinam graviore sententia comprobare non potuit ; inquit enim : Omnibus festinandum est sine mora renasci Deo, et demum ab episcopo consignari, id est, septiformem gratiam Spiritus sancti percipere : cum alioquin perfectus christianus nequaquam esse possitis qui injuria et voluntate, non autem necessitate compulsus, hoc sacramentum prætermiserit, ut a beato Petro accepimus, et cæteri Apostoli, præcipiente Domino, docuerunt. Hanc vero eandem fidem doctrina sua confirmaverunt qui eodem Spiritu pleni pro Christo sanguinem profuderunt Urbanus, Fabianus, Eusebius, Romani pontifices, quemadmodum eorum decretis licet perspicere. Accedit præterea sanctorum Patrum consentiens auctoritas : inter quos Dionysius Areopagita (c), Athenarum episcopus, cum diceret qua ratione hoc sacrum unguentum conficere eoque uti oporteret, ita inquit : Baptizatum sacerdotes induunt veste congrua munditiæ, ut ad pontificem ducant : ille vero sacro atque prorsus divino unguente baptizatum signans, sacratissimæ communionis participem facit. Eusebius quoque Cæsariensis (d) tantum huic sacramento tribuit, ut dicere non dubitarit : Novatum hæreticum Spiritum sanctum promereri non potuisse : quia, cum baptizatus esset, in gravi ægritudine signaculo chrismatis non est signatus. Sed clarissima habemus hujus rei testimonia tum

(a) Epist. ad episc. Hispan. c. 2. Epist. 4 ante finem. — (b) Habes decreta horum Pontif. de Consecrat. dist. 5. — (c) S. Dionysius, de Eccles. hier. c. 2. — (d) Lib. 6. Histor. c. 45.

a divo Ambrosio (a) in eo libro, quem de iis qui initiantur, inscripsit, tum a divo Augustino in libris quos adversus Petilianum Donatistæ Epistolæ edidit : (b) quorum uterque adeo de hujus sacramenti veritate nihil dubitari posse existimavit, ut eam multis Scripturæ etiam locis doceat ac confirmet. Quare aliter quidem verba illa Apostoli : (c) Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis : aliter vero quod in Psalmis legitur : (d) Sicut unguem, tum in capite quod descendit in barbam, barbam Aaron ; tum illud ejusdem Apostoli : (e) Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis, ad confirmationis sacramentum referri testatus est. *Confirmationem esse sacramentum habes insuper ex Ambros. de sacrament. lib. 3, c. 2, lib. de Spiritu sancto, c. 6 et 7. Item August. de Trinil. lib. 15 c. 26, et in Epist. Joan. tract. 5 et 6, et in Psalm. 26, et ante hos omnes, Tertull. lib. de Resurrect. carn. Cypr. Epist. Origen. Hom. 9 in Levit. Hieronym. contra. Lucifer. Cyril. Hieros. Catech. 5.*

Confirmationis a baptismo differentia.

IV. Quamvis autem a Melchiade dictum sit baptismum confirmationi maxime conjunctum esse, non idem tamen sacramentum, sed ab altero longe disjunctum existimandum est : constat enim varietatem gratiæ, quam singula sacramenta tribuunt, et rei sensibus subjectæ, quæ ipsam gratiam significat efficere ut varia quoque et diversa sacramenta sint. *Ep. ad episc. Hisp. in medio.*

(a) Lib. de iis qui myst. initiantur, c. 7. — (b) Lib. 2, c. 10. — (c) Eph. 4, 30. — (d) 1s. 132, 2. — (e) Rom. 5, 5.

Prior differentia.

Cum igitur baptismi gratia homines in novam vitam gignantur, confirmationis autem sacramento, qui jam geniti sunt, viri evadant, (a) evacuatis quæ erant parvuli; satis intelligitur, quantum in naturali vita generatio ab incremento distat, tantumdem inter se differre baptismum, qui regenerandi vim habet, et confirmationem, cujus virtute fideles augeantur et perfectum animi robur assumunt.

Secunda.

Præterea, quoniam novum atque distinctum sacramenti genus constituendum est ubi animus in novam aliquam difficultatem incurrit, facile perspicitur, quemadmodum baptismi gratia ad mentem fide reformandam indigemus: ita etiam maxime conducere fidelium animos alia gratia confirmari, ut nullo pœnarum, suppliciorum, mortis periculo, aut metu a veræ fidei confessione deterreantur. Quod quidem cum sacro confirmationis chrismate efficiatur, ex eo aperte colligitur hujus sacramenti rationem a baptismo diversam esse. Quare Melchiades (b) pontifex utriusque discrimen accurata oratione persequitur, ita scribens: In baptismo homo ad militiam recipitur, et in confirmatione confirmatur ad pugnam; in fonte baptismatis Spiritus sanctus plenitudinem tribuit ad innocentiam; in confirmatione autem perfectionem ad gratiam ministrat: in baptismo regeneramur ad vitam: post baptismum ad pugnam confirmamur: in baptismo abluimur; post baptismum roboramur: regeneratio per se salvat in pace baptismum recipientes; confirmatio armat, atque instruit ad agones. Verum hæc jam

(a) 1 Cor. 12, 11. — (b) Epist. ad Epist. Hisp.

non solum ab aliis conciliis tradita, sed præcipue a sacra Synodo Tridentina decreta sunt: ut jam de iis non solum aliter sentire, sed ne dubitare quidem ullo modo liceat. *Laod. can. 48. Melchiad. c. 6. Florent. et Constant. Trident. sess. 7.*

Sacramenti confirmationis auctor Christus.

V. Quoniam vero supra demonstratum est, quam necessarium esset communiter de omnibus sacramentis docere a quonam ortum habuerint; idem etiam de confirmatione tradere oportet, ut fideles hujus sacramenti sanctitate magis afficiantur. Igitur a pastoribus explicandum est, Christum Dominum non solum ejus auctorem fuisse, sed, sancto Fabiano pontifice Romano teste, (a) chrismatis ritum et verba, quibus in ejus administratione catholica Ecclesia utitur, præcepisse: quod quidem iis facile probari poterit qui confirmationem sacramentum esse confitentur, cum sacra omnia mysteria humanæ vires superent, nec ab alio, quam a Deo possint institui.

Sacramenti confirmationis materia chrisma.

VI. Jam vero, quæ sint ejus partes, ac primum quidem de materia dicendum est. Hæc autem chrisma appellatur: quo nomine a Græcis accepto, etsi profani scriptores, quodlibet unguenti genus significant, illud tamen, qui res divinas tradunt communi loquendi consuetudine ad illud tantummodo unguentum accommodarunt, quod ex oleo et balsamo solemniter episcopi consecratione conficitur. Quare duæ res corporeæ permixtæ confirmationis materiam præbent: quæ quidem diversarum rerum compositio quemadmodum multiplicem Spiritus sancti gratiam quæ confirmatio distribuit, declarat, ita etiam ipsius sacramenti

(a) Epist. 2, initio.

excellentiam satis ostendit. Quod autem ea sit hujus sacramenti materia, cum sancta Ecclesia et concilia perpetuo docuerunt : tum a sancto Dionysio et compluribus aliis gravissimis Patribus traditum est, in primisque a Fabiano pontifice (a), qui Apostolos chrismatis confectionem a Domino accepisse nobisque reliquisse testatus est. Vide *Aug. in Psalm. 44, vers. 9, et lib. 15, de Trinitat. c. 26. Gregor. in c. 1 Can. Conc. Laod. c. 48 et Carthag. 2, c. 2, et 5, c. 29. Dionys. de Eccl. hierar. c. 2 et 4. De oleo vide Ambr. in Psalm. 118, et lib. de Spiritu sancto, c. 5. Cyprian. Epist. 70.*

Confirmationis materia cur chrisma sit statutum.

VII. Neque vero ulla alia materia, quam chrismatis, aptior videri poterat ad illud declarandum, quod hoc sacramento efficitur. Oleum enim quod pingue sit, et natura sua manet ac diffluit, gratiæ plenitudinem exprimit, quæ per Spiritum sanctum a Christo capite in alios redundat atque effunditur, (b) sicut unguentum quod descendit in barbam Aaron, usque in oram vestimenti ejus. (c) Unxit enim eum Deus oleo lætitiæ præ consortibus suis, ac (d) de plenitudine ejus nos omnes accepimus. Balsamum vero cu us odoratus jucundissimus est, quid aliud significat, quam fideles, cum sacramento confirmationis periciuntur, eam virtutem omnium suavitatem effundere? ut illud Apostoli queant dicere : (e) Christi bonus odor sumus Deo. Habet præterea balsamum eam vim, ut quidquid eo circumlitum fuerit, putrescere non sinat : quod quidem ad hujus sacramenti virtutem significandam valde accommodatum vi-

(a) Epist. 3, ad Episc. Orient. — (b) Ps. 152, 2. — (c) Ps. 44, 8. — (d) Joan. 1, 16. — (e) 2 Cor. 2, 15.

detur : cum plane constet fidelium animos cœlesti gratiæ quæ in confirmatione tribuitur, præparatos facile a scelerum contagione defendi posse.

Chrisma consecrandum a solis episcopis, unde?

VIII. Consecratur autem chrisma solemnibus cœremoniis ab episcopo. Ita enim Salvatore nostrum docuisse in extrema cœna, cum chrismatis conficiendi rationem Apostolis commendaret, Fabianus pontifex, sanctitate et martyrii gloria clarissimus, tradidit (a) : quanquam, cur ita fieri debuerit, ratione etiam ostendi potest. Etenim plerisque aliis sacramentis Christus ita eorum materiam instituit, ut sanctitatem quoque illi tribuerit; non solum enim aquam elementum baptismi esse voluit, cum inquit (b) : Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu, non potest introire in regnum Dei; sed cum ipse baptizatus est, effecit ut ea deinceps vi sanctificandi prædita esset : quare dictum a sancto Chrysostomo (c) : Aqua baptismi purgare peccata credentium non posset nisi tactu corporis Domini sanctificata fuisset. Quoniam igitur Dominus hanc confirmationis materiam usu ipso et tractatione non sacravit, necessarium est ut sanctis et religiosis precationibus consecraretur; neque ad alium ea confectio nisi ad episcopum pertinere potest, qui ejusdem sacramenti ordinarius minister institutus est.

Sacramenti confirmationis forma.

IX. Sed explicanda erit præterea altera pars ex qua sacramentum constituitur, forma scilicet et

(a) S. Fab. Papa, uti supra. — (b) Joan. 3, 5. — (c) Hom. 4, oper. imperf. et habetur de const. dist. 4, cap. Num. quid.

verba quæ ad sacram unctionem adhibentur; monendique fideles, ut in hoc sacramento suscipiendo, tunc maxime cum eas pronuntiari animadvertunt, ad pietatem, fidem et religionem animos excitent, ne quid cœlesti gratiæ impediementi esse possit. His igitur verbis confirmationis forma absolvitur: **SIGNO TE SIGNO CRUCIS ET CONFIRMATE CHRISMATE SALUTIS, IN NOMINE PATRIS, ET FILII, ET SPIRITUS SANCTI.** Sed tamen, si ad veritatem rationem quoque revocemus, idem facile probari potest. Etenim sacramenti forma ea omnia continere debet quæ ipsius sacramenti naturam et substantiam explicant. Atqui maxime hæc tria in confirmatione observanda sunt, divina potestas quæ ut principalis causa in sacramento operatur; tum robur animi et spiritus quod per sacram unctionem fidelibus ad salutem tribuitur: deinde signum quo notatur is qui in certamen christianæ militiæ descensus est. Ac primum quidem verba illa: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, quæ extremo loco posita sunt; alterum ea: Confirmo te chrismate salutis quæ in medio sunt; tertium quæ in principio formæ locantur: Signo te signo crucis, satis declarant. Quamquam si etiam ratione aliqua probari non possit hanc esse hujus sacramenti veram et absolutam formam, Ecclesiæ catholicæ auctoritas cujus magisterio ita semper edocti sumus, non patitur nos ea de re quidquam dubitare.

Episcopus confirmationis minister ordinarius.

X. Docere etiam pastores debent quibus potissimum hujus sacramenti administratio commissa sit. Nam cum multi sint, ut est apud Prophetam (a), qui currant neque tamen mittantur:

(a) Jerem. 25. 21.

necesse est, qui veri et legitimi ejus ministri sint, tradere, ut fidelis populus confirmationis sacramentum et gratiam consequi possit (a). Solum itaque episcopum hujus sacramenti conficiendi ordinariam potestatem habere sacræ Litteræ ostendunt; nam in Actis Apostolorum (b) legimus, cum Samaria verbum Dei accepisset, Petrum et Joannem ad eos missos esse, qui oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum sanctum; nondum enim in quemquam illorum venerat; sed baptizati tantum erant. Quo in loco licet videre, eum qui baptizaverat, quod tantum esset diaconus, confirmandi potestatem nullam habuisse; sed munus illud perfectioribus ministris, hoc est Apostolis, reservatum esse. Quin etiam ubicumque sacræ Scripturæ hujus sacramenti mentionem faciunt, idem observari potest. Neque ad eam rem demonstrandam desunt sanctorum Patrum atque pontificum, Urbani, Eusebii, Damasi, Innocentii, Leonis clarissima testimonia; quemadmodum ex eorum decretis perspicuum est. Divus quoque Augustinus graviter queritur de corrupta Ægyptiorum et Alexandrinorum consuetudine, quorum sacerdotes audebant confirmationis sacramentum administrare. *Episcopum ministrum esse ordinarium confirmationis tradunt Urbanus Papa, Epistol. ad omnes christianos in sine. Eusebius Papa, Epist. 5, ad Episcopos Tusciæ et Campaniæ. Damasus Papa, Epist. ad Pros. et cæteros episcopos orthodox. circa med. Innocentius Papa, Epist. 1 ad Verent. c. 5. Leo Papa, Ep. 88 ad Germaniæ et Galliæ episcopos. Melchhiades Papa, Epistol. ad episcopos Hispaniæ. Clemens item Papa, Epist. 4. Concil. Wormaciense, c. 8.*

(a) Trident. sess. 25, c. 4, et can. 7. — (b) Act. 8, 14, 15, 16.

et Florent. de Sacramentis. Horum summorum pontificum Episcopata habentur in tomis Conciliorum. Vere omnes in primo iuxta cujusque etatem. Vide super Aug. in quæst. Novi Testamenti quæst. 42.

Cur episcopus confirmationis sit minister.

XI. Ac jure hoc quidem factum esse, ut ejusmodi munus ad episcopos deferretur, hac similitudine possunt pastores declarare. Ut enim in extruendis ædificiis, etsi fabri, qui inferiores ministri sunt, cæmenta, calcem, ligna et reliquam materiam parant atque componunt, absolutio tamen operis ad architectum spectat; ita etiam hoc sacramentum, quo veluti spirituale ædificium perficitur, a nullo alio, nisi a summo sacerdote administrari opus erat.

Cur addantur et patrini.

XII. Additur vero etiam patrinus, quemadmodum in baptismo fieri demonstratum est. Nam si qui gladiatoriam dimicationem subeunt, alicujus indigent cujus arte et consilio doceantur, quibus ictibus ac petitionibus, salvis ipsis, conficere adversarium possint, quanto magis fideles cum sacramento confirmationis quasi firmis armis tecti ac muniti in spirituale certamen, cui æterna salus proposita est, descendunt, ducis ac monitoris indigebunt? (a) Recte igitur, ad hujus quoque sacramenti administrationem patrini advocandi sunt quibuscum eadem spiritualis affinitas conjungitur, quæ legitima nuptiarum fœdera impedit, ut antea docuimus, cum de patrinis ageretur, qui ad baptismum adhibendi sunt.

(a) Trident. sess. 24, c. 2, de Reform. matrim.

Quæ parochi docere debeant confirmandos.

XIII. Sed quoniam sæpe evenit ut fideles in hoc sacramento suscipiendo aut præpropera festinatione, aut dissoluta quadam negligentia et cunctatione utantur: nam de iis, qui ad eum impietatis gradum venerunt, ut illud contemnere et aspernari audeant nihil est quod dicamus; aperiendum est etiam pastoribus, qui, quæ ætate, quo pietatis studio præditi esse debeant, quibus confirmationem dare oportet.

Quam juste optet Ecclesia ut omnes confirmentur.

XIV. Atque illud in primis docendum est hoc (a) sacramentum ejusmodi necessitatem non habere, ut sine eo salvus quis esse non possit. Quamquam vero necessarium non est, a nemine tamen prætermitti debet: sed potius maxime cavendum est, ne in re sanctitatis plena, per quam nobis divina munera tam large impertiuntur, aliqua negligentia committatur; quod enim omnibus communiter ad sanctificationem Deus proposuit, ab omnibus etiam summo studio expetendum est. Ac sanctus quidem Lucas, cum admirabilem illam Spiritus sancti effusionem describeret, ita inquit: (b) Et factus est repente de cælo sonus tanquam advenientis spiritus vehementis, et replevit totam domum. Deinde, paucis interjectis (c): Et repleti sunt omnes Spiritu sancto. Ex quibus verbis licet intelligere, quoniam domus illa sanctæ Ecclesiæ figuram et imaginem gerebat, ad omnes fideles confirmationis sacramentum, cujus initium ab eo die dictum est pertinere. Atque id etiam ex ipsius

(a) De Cons. dist. 5, c. 2 et 3. Item Conc. Aur. c. 3. Hugo de Sanct. Vict. de Sacr. lib. 2, p. 7, c. 59. — (b) Act. 2, 2. — (c) Ibid. 4.

sacramenti ratione facile colligitur : illi enim sacro chrismate confirmari debent, quibus spirituali incremento opus est, et qui ad perfectum christianam religionis habitum perducendi sunt : at nulli id non maxime convenit : ut enim hoc spectat natura, ut qui in lucem eduntur, adolescant, atque ad perfectam ætatem perveniant, etiamsi interdum quod vult minus assequatur : ita communis omnium mater catholica Ecclesia vehementer optat ut in eis, quos per baptismum regeneravit, christiani hominis forma perfecte absolvatur : id autem quoniam mysticæ unctionis sacramento efficitur, perspicuum est eam ad universos fideles æque pertinere.

Quænam ætas in confirmandis requiratur.

XV. In quo illud observandum est omnibus quidem post baptismum confirmationis sacramentum posse administrari; sed minus tamen expedire hoc fieri antequam pueri rationis usum habuerint; quare si duodecimus annus non expectandus videatur, usque ad septimum certe hoc sacramentum differre maxime convenit. Neque enim confirmatio ad salutis necessitatem instituta est, sed ut ejus virtute optime instructi et parati inveniremur, cum nobis pro Christi fide pugnandum esset : ad quod sane pugnae genus pueros qui adhuc usu rationis carent, nemo aptos esse judicavit.

Quanta cum reverentia sit ad confirmationem accedendum.

XVI. Ex his igitur efficitur ut qui adulta jam ætate confirmandi sunt, si quidem hujus sacramenti gratiam et dona consequi cupiant, eos non solum fidem et pietatem afferre, sed graviora etiam peccata quæ admiserunt, ex animo delere oportet.

teat. Qua in re elaborandum est ut peccata etiam prius confiteantur, et pastorum cohortatione ad jejunia et alia pietatis opera suscipienda incitentur admoneanturque laudabilem illam antiquæ Ecclesiæ (a) consuetudinem renovandam esse, ut non nisi jejuni hoc sacramentum suscipiant : quod quidem fidelibus facile persuaderi posse existimandum est, si hujus sacramenti dona admirabilesque effectus intellexerint.

Confirmationis effectus primus.

XVII. Itaque pastores docebunt, confirmationem hoc cum cæteris sacramentis commune habere, ut nisi impedimentum aliquod ex parte ejus qui recipit, inferatur, novam gratiam tribuat : etenim hæc sacra et mystica signa ejusmodi esse demonstratum est, quæ gratiam declarant atque efficiunt. Ex quo sequitur, ut peccata etiam condonet ac remittat, quoniam gratiam simul cum peccato ne fingere quidem nobis licet.

Secundus.

Sed præter hæc, quæ cum aliis communia censenda sunt, primum quidem illud proprie confirmationi tribuitur, quod baptismi gratiam perficit : qui enim per baptismum christiani effecti sunt, quasi infantes modo geniti teneritatem adhuc et molliem quamdam habent, ac deinde chrisomatis sacramento adversus omnes carnis, mundi et diaboli impetus robustiores fiunt, et eorum animus in fide omnino confirmatur ad confitendum et glorificandum nomen Domini nostri Jesu Christi : ex quo etiam nomen ipsum inventum esse nemo dubitavit.

(a) D. Thom. p. 3, q. 72, ad 2 Conc. Aur. c. 2.

Error quidam refutatur.

XVIII. Neque enim, ut quidam non minus imperite quam impie finxerunt, confirmationis vocabulum ab eo deducitur, quod olim infantes qui baptizati erant, cum jam adulti essent, ad episcopum adducebantur, ut fidem christianam, quam in baptismo susceperant, confirmarent: ita ut confirmatio, (a) nihil a catechesi differre videatur, cujus consuetudinis nullum probatum testimonium afferri potest: sed ab eo nomen eo impostum est, quod hujus sacramenti virtute Deus in nobis id confirmat quod baptismo operari cepit, nosque ad christianæ soliditatis perfectionem adducit.

Tertius effectus.

Nec vero confirmat solum, sed auget etiam: de quo Melchisedech ita testatur, (b) Spiritus sanctus qui super aquas baptismi salutifero descendit lapsu, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam, in confirmatione augmentum præstat ad gratiam: deinde non auget modo, sed admirabili quadam ratione auget. Hoc autem pulcherrime indumenti translatione Scriptura significavit atque expressit. Inquit enim Dominus Salvator eum de hoc sacramento loqueretur: (c) Sedete in civitate, quoadusque induamini virtute ex alto.

Efficientia confirmationis exemplo declaratur.

XIX. Quod si pastores voluerint divinam hujus sacramenti efficientiam ostendere (hoc vero ad commovendos fidelium animos maximam vim habiturum esse dubitari non potest), satis erit quid

(a) Trid. sess. 7, can. 1, de Confirm. — (b) De cons. dist. 5, c. Spir. Euseb. Emis. Hom. in die Pent. — (c) Luc. 24, 49.

ipsis Apostolis evenerit, explicare; illi enim ante passionem, vel sub ipsam passionis horam adeo infirmi et remissi fuerunt ut cum Dominus comprehensus est, (a) statim se in fugam coniecissent: Petrus vero qui (b) Ecclesiæ petra et fundamentum designatus erat, et summam constantiam excelsique animi magnitudinem præ se tulerat, unius mulierculæ voce perterritus, se Jesu Christi (c) discipulum esse, non semel, aut iterum, sed tertio negaverit, ac post resurrectionem, omnes (d) propter metum Judæorum inclusi domi se continuerint. At vero in die (e) Pentecostæ Spiritus sancti virtute omnes repleti sunt, ut dum Evangelium quod eis commissum erat, non solum in Judæorum regione, sed in universo orbe audacter et libere disseminarent, nihil sibi felicitis accidere posse existimarent, (f) quam quod digni haberentur, qui pro Christi nomine contumeliam, vincula, tormenta, cruces perferrent.

Quartus effectus.

Habet præterea confirmatio eam vim, ut characterem imprimat: quo fit ut nulla unquam ratione iterari possit, quod etiam in baptismo supra observatum est, ac de sacramento ordinis quoque suo loco planius exponetur. Hæc igitur si a pastoribus sæpe et accurate explicata erunt, vix fieri poterit, quin fideles, cognita hujus sacramenti dignitate atque utilitate, illud summa cum diligentia sancte et religiose suscipere studeant. *Confirmationem non esse iterandam, vide de Consecr. dist. 5, c. Dicitur est, et c. De hom. D. Thom. p. 3, q. 72, art. 5.*

(a) Matth. 26, 56. — (b) Matth. 16, 18. — (c) Matth. 26, 69 et d. — (d) Joan. 20, 19. — (e) Act. 2, 1 et d. — (f) Act. 5, 41.

*Ritus et cæremoniæ confirmationis explican-
tur.*

XX. Restat nunc ut aliqua etiam de ritibus et cæremoniis quibus in hoc sacramento administrando catholica Ecclesia utitur, breviter perstringantur; quæ explicatio quanto usui futura sit pastores intelligent, si quæ antea dicta sunt, cum hic locus tractaretur, repetere voluerint.

Chrisma et unctio.

Qui igitur confirmantur, sacro chrismate in fronte unguuntur : nam hoc sacramento Spiritus sanctus in animos fidelium sese infundit, in eisque robur et fortitudinem auget, ut in spiritali certamine viriliter pugnare et nequissimis hostibus resistere queant.

Cur in fronte.

Quocirca declaratur eos nullo metu, aut verecundia, quarum affectionum signa maxime in fronte solent apparere, a libera christiani nominis confessione absterrendos esse. *Rhaban. lib. 1 de Institut. cleric. c. 30, et habetur de Consecr. dist. 5, c. Noviss. Aug. in Ps. 141. D. Thom. 5 p. q. 71. art. 9.*

Signum crucis.

Præterea nota illa, qua christianus a cæteris veluti miles insignibus quibusdam ab aliis distinguitur, in illustriori corporis parte imprimenda erat.

Cur in Pentecoste.

Sed illud quoque solemnè religione in Ecclesia Dei servatum est, ut in Pentecoste præcipue hoc sacramentum administraretur, quod hoc maxime

die Apostoli (a) Spiritus sancti virtute roborati et confirmati sint : cujus divini facti recordatione fideles admonerentur, quæ quantaque mysteria in sacra unctione cogitanda essent.

Alapa.

Deinde vero qui unctus et confirmatus est, ut meminerit se tanquam fortem athletam paratum esse oportere ad omnia adversa invicto animo pro Christi nomine ferenda, manu leviter in maxilla ab episcopo cæditur.

Pax.

Postremo autem pax ei datur, ut intelligat se gratiæ cœlestis plenitudinem et pacem (b) quæ exsuperat omnem sensum consecutum esse. Atque hæc summa eorum sit, quæ de chrismatis sacramento a pastoribus non tam quidem nudis verbis et oratione, quam inflammato quodam pietatis studio explicanda sunt, ut ea inanimis intimisque fidelium cogitationibus inserere videantur.

DE EUCHARISTIÆ SACRAMENTO.

Ne Eucharistia tractetur indignius, ejus dignitas sæpius explicanda.

I. Quemadmodum ex omnibus sacris mysteriis, quæ nobis tanquam divinæ gratiæ certissima instrumenta Dominus Salvator noster commendavit, (c) nullum est quod cum sanctissimo Eucharistiæ sacramento comparari queat : ita etiam nulla gravior alicujus sceleris animadversio a Deo metuenda est, quam si res omnis sanctitatis

(a) Act. 2. 2. — (b) Phil. 4. 7. — (c) Dionys. de Eccl. hier. c. 6, et de Consec. dist. 2, c. 2 Nihil in.